

Socionomstuderandes syn på socionomens roll inom småbarnspedagogiken

Karolina Haanpää & Kia Kunttu

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	27756, 18970
Författare:	Karolina Haanpää, Kia Kunttu
Arbetets namn:	Socionomstuderandes syn på socionomens roll inom småbarnspedagogiken
Handledare (Arcada):	Carina Kiukas
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>Den nya lagen om småbarnspedagogik trädde i kraft 1.9.2018. I lagen bestämdes om en ny yrkesbeteckning, socionom inom småbarnspedagogik, samt förändringar i personalstruktureringen. Syftet med arbetet är att redogöra socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogiken i och med den nya lagen om småbarnspedagogik, samt vad socionomstuderanden anser sina styrkor och kompetenser vara i arbetet inom småbarnspedagogiken. Eftersom socionom inom småbarnspedagogik är en ny arbetsbeteckning, vill vi också få fram tankar om det multiprofessionella samarbetet inom småbarnspedagogiken. De tre forskningsfrågorna lyder så här: "Hur ser socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogik ut?", "Vad är socionomens styrkor och kompetenser i arbetet inom småbarnspedagogiken?" samt "Vad är viktigt för ett fungerande multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogiken?". I bakgrunden behandlas reformen av lagen om småbarnspedagogik, socionomens utbildning, yrkesidentitet och diskussion i media. Det teoretiska perspektivet består av multiprofessionellt teamarbete, socialpedagogiskt perspektiv, och tidigare forskning om dessa teman. Som metod används en kvalitativ enkätstudie, och metoden för analys är kvalitativ innehållsanalys. Enkäten riktar sig till socionomstuderande som har erfarenhet eller intresse för småbarnspedagogiken, och som har blivit antagna till sina studier efter 1.9.2019. Resultaten tyder på att socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogik är varierande, och att det finns osäkerhet över den nya yrkesbeteckningen och personalstrukturen, samt socionomens arbetsmöjligheter inom småbarnspedagogik. Respondenterna anser att socionomens kompetenser och styrkor är socialpedagogiskt arbetssätt, samhällseliga perspektiv och servicekunnande, samarbete med familjen och praktisk kunskap om arbetsmetoder. Resultaten visar också att för ett fungerande multiprofessionellt teamarbete behövs bland annat tillräckligt med personal, jämlik arbetsställning, samt kunnande om sin egen och varandras arbetsuppgifter och kompetens.</p>	
Nyckelord:	Hållbar småbarnspedagogik, socionomens kompetenser, multiprofessionellt teamarbete, socialpedagogik, småbarnspedagogik, Lag om småbarnspedagogik
Sidantal:	43
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	14.6.2022

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Bachelor of Social services
Identification number:	27756, 18970
Author:	Karolina Haanpää, Kia Kunttu
Title:	Bachelor students of social services views on the Bachelor of social services' role in early childhood education
Supervisor (Arcada):	Carina Kiukas
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>The new law of early childhood education (ECE) went into effect on 1.9.2018. The law introduced a new professional title, “socionom inom småbarnspedagogik”, and made changes to the personnel structures. The purpose of this thesis is to bring forward the students' interest in ECE because of the new law, but also what the students think are the strengths and competences of a Bachelor of social services in ECE. Since the professional title in question is new, we also want to become aware of the factors for functional multi-professional teamwork in ECE. The three research questions are “What does the interest for ECE look like for Bachelor students of social services?”, “What are the strengths and competences of a Bachelor of social services that works in ECE?” and “What is important for multiprofessional teamwork to function in ECE?”. As a background for this thesis, we cover the reform of the new law of ECE, the education of social services, professional identity, and discussions in the media. Our theoretical frame consists of multi-professional teamwork and social pedagogy, and previous research regarding those subjects. Our method for research is a qualitative questionnaire, which was analyzed through a qualitative content analysis. The questionnaire was directed towards Bachelor students of social services who have experience or interest in ECE and have been admitted to their studies after 1.9.2019. The results suggest that the students' interest in ECE varies, and there is uncertainty about the new professional title and personnel structure, as well as the work opportunities within ECE. The respondents consider the work principle of social pedagogy, societal perspective and the knowledge of social services, cooperation with the families, and practical knowledge of working methods to be the strengths and competences of the Bachelor of social services. The results also show that for functional multi-professional teamwork you need enough personnel, equal treatment within the working positions, as well as knowledge of your own and your co-workers' tasks and competences.</p>	
Keywords:	Sustainable early childhood education, competences in social services, multiprofessional teamwork, social pedagogy, early childhood education, the law of early childhood education
Number of pages:	43
Language:	Swedish
Date of acceptance:	14.6.2022

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosionomi
Tunnistenumero:	27756, 18970
Tekijä:	Karolina Haanpää, Kia Kunttu
Työn nimi:	Sosionomiopiskelijoiden näkökulmia sosionomin roolista varhaiskasvatuksessa
Työn ohjaaja (Arcada):	Carina Kiukas
Toimeksiantaja:	
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.9.2018. Siinä päätettiin uudesta ammattinimikkeestä varhaiskasvatuksen sosionomi, sekä muutoksista varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteeseen. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää sosionomiopiskelijoiden kiinnostusta varhaiskasvatusta kohtaan uuden lain myötä, sekä selvittää sosionomin vahvuudet ja kompetenssit varhaiskasvatuksessa sosionomiopiskelijoiden näkökulmasta. Koska varhaiskasvatuksen sosionomi on uusi ammattinimike, haluamme myös saada esille ajatuksia moniammatillisesta tiimityöstä varhaiskasvatuksessa. Tutkimuskysymykset tässä työssä ovat: “Miltä näyttää sosionomiopiskelijoiden kiinnostus varhaiskasvatusta kohtaan?”, “Mitkä ovat sosionomin vahvuudet sekä kompetenssit varhaiskasvatuksessa?” ja “Mikä on tärkeää toimivan moniammatillisen tiimitön kannalta varhaiskasvatuksessa?” Tämän työn taustaosiossa avataan varhaiskasvatuslain uudistusta, sosionomin koulutusta, ammatti-identiteettiä, sekä keskustelua mediassa. Teoreettisena näkökulmana toimii moniammatillinen tiimityöskentely, sosiaalipedagoginen näkökulma, sekä aikaisempaa tutkimusta edellä mainituista aiheista. Tutkimusmenetelmänä toimii laadullinen kyselytutkimus, ja analyysimenetelmänä käytetään laadullista analyysia. Kysely on suunnattu sosionomiopiskelijoille, joilla on kokemusta tai kiinnostusta varhaiskasvatuksesta, ja jotka ovat hyväksytyt opiskelemaan 1.9.2019 jälkeen. Tulokset osoittavat sosionomiopiskelijoiden kiinnostuksen varhaiskasvatusta kohtaan olevan vaihtelevaa, ja että uusi ammattinimike, muuttunut henkilöstörakenne, sekä sosionomin työmahdollisuudet ovat aiheuttaneet epävarmuutta vastaajissa. Vastaajat näkevät sosionomin vahvuuksien ja kompetenssien olevan sosiaalipedagoginen työskentelytapa, yhteiskunnan ja palveluiden tuntemus, yhteistyö perheiden kanssa, sekä käytännöllinen tietämys työmenetelmistä. Tulokset näyttävät myös, että moniammatillisen tiimityön toimivuuteen tarvitaan tarpeeksi henkilökuntaa, tasa-arvoiset asemat työssä, sekä tietämystä omista ja muiden työtehtävistä ja kompetensseista.</p>	
Avainsanat:	Kestävä varhaiskasvatus, sosionomin osaaminen, moniammatillinen tiimityö, sosiaalipedagogiikka, varhaiskasvatus, Varhaiskasvatuslaki
Sivumäärä:	43
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	14.6.2022

INNEHÅLL

1	Inledning.....	7
2	Syfte och frågeställning	8
3	Bakgrund.....	8
3.1	Reform av lagen om småbarnspedagogik	9
3.2	Socionomens utbildning	9
3.3	Yrkesidentitet.....	10
3.4	Diskussion i media.....	12
4	Teoretiska perspektiv	14
4.1	Multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogiken	14
4.2	Socialpedagogiskt perspektiv.....	15
4.3	Tidigare forskning	18
5	Metodik och arbetsprocess.....	23
5.1	Metod: Kvalitativ enkätstudie.....	23
5.2	Genomförande av enkätstudien	24
5.3	Metod för analys	25
5.4	Arbetsprocessen.....	26
6	Etiska överväganden.....	26
7	Resultat och analys	27
7.1	Socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogik	27
7.2	Socionomens styrkor och kompetenser inom småbarnspedagogiken.....	29
7.3	Multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogik	31
8	Diskussion	33
8.1	Metoddiskussion.....	33
8.2	Resultatdiskussion.....	35
8.3	Allmän diskussion.....	36
	Källor	39
	Bilagor	42

Figurer

Figur 1. Madsens bildningsblomma.....	16
Figur 2. Strävar du till att bli behörig socionom inom småbarnspedagogik?.....	28
Figur 3. Socionomens kompetenser och styrkor.....	31

1 INLEDNING

Socionom inom småbarnspedagogik är en ny yrkesbeteckning, som tagits i bruk 1.9.2018, då den nya *Lagen om småbarnspedagogik (540/2018)* trädde i kraft. Detta betyder att det kommer att ske en förändring i personalstrukturen inom småbarnspedagogiken. Eftersom yrkesbeteckningen och strukturförändringen är relativt nya, finns det inte ännu bred kunskap om arbetsuppgifterna för socionomen inom småbarnspedagogik. Det finns ej heller lång erfarenhet om arbetsfördelning i team där socionomer inom småbarnspedagogik är en del av. Arbetsuppgifterna för socionomer inom småbarnspedagogik har inte heller redovisats för i *Lagen om småbarnspedagogik (540/2018)*.

Före den nya *Lagen om småbarnspedagogik (540/2018)*, har socionomer haft möjlighet att få behörighet som lärare inom småbarnspedagogik, med samma studier som i nuläget berättigar behörighet som socionom inom småbarnspedagogik. Detta betyder att socionomer med den tidigare avlagda lärarbehörigheten, också i framtiden kan arbeta som lärare inom småbarnspedagogik. Med tillräckligt avlagda studiepoäng inom småbarnspedagogik, kan socionomer också arbeta som barnskötare på daghem. Personal med samma arbetsbeteckning kan således ha varierande utbildningsbakgrund, vilket betyder att personalens kompetens i dagisgrupper kan variera.

Förändringen i *Lagen om småbarnspedagogik (540/2018)* väckte diskussion i media om bland annat socionomens roll, vikten av mångprofessionalitet, samt lagförändringens inverkan på personalbrist inom småbarnspedagogiken. I deras insändare i HBL, menar Lohi, Brantberg och Kiukas (2019) att lagförändringen ger bilden att socionomer inte uppskattas inom småbarnspedagogiken, trots att de har mycket att ge fältet genom sin kompetens.

Detta examensarbete utförs inom ramarna för projektet ”Hållbar småbarnspedagogik”, under temat ”Arbetet som socionom inom småbarnspedagogik”. I arbetet kommer det att fokuseras på socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogiken som arbetsfält, samt på deras tankar om socionomens kompetens, och multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogik.

Arbetets resultat kan ge en inblick över nuvarande socionomstuderandes intresse att inrikta sig på småbarnspedagogik, i och med den nya *Lagen om småbarnspedagogik* (540/2018). Resultaten kan också ge information om socionomstuderandes tankar om sin egen kompetens, och förslag över hur det multiprofessionella samarbetet inom småbarnspedagogiken kan stärkas. Det vore viktigt för speciellt beslutsfattare och anordnare av småbarnspedagogisk verksamhet att höra hur den nya lagen som småbarnspedagogik påverkat socionomstuderandes syn på det småbarnspedagogiska området.

2 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med arbetet är att redogöra socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogiken i och med den nya *Lagen om småbarnspedagogik* (540/2018), samt vad socionomstuderanden anser sina styrkor och kompetenser vara i arbetet inom småbarnspedagogiken. Eftersom socionom inom småbarnspedagogik är en ny yrkesbeteckning, vill vi också få fram tankar om det multiprofessionella samarbetet inom småbarnspedagogiken.

Våra forskningsfrågor är:

1. Hur ser socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogik ut?
2. Vad är socionomens styrkor och kompetenser i arbetet inom småbarnspedagogiken?
3. Vad är viktigt för ett fungerande multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogiken?

3 BAKGRUND

I detta kapitel presenteras de olika ämnen som anses nödvändiga att känna till för att förstå grunden för detta arbete. Dessa är reform av lagen om småbarnspedagogik, socionomens utbildning, yrkesidentitet och diskussion i media.

3.1 Reform av lagen om småbarnspedagogik

1.9.2018 trädde den nya *Lagen om småbarnspedagogik (540/2018)* i kraft. Lagreformen innehåller bland annat betydliga ändringar gällande personalen, och precisering gällande anordnande av småbarnspedagogik. Enligt lagen ska personalstrukturen på daghem från och med år 2030 bestå av två tredjedelar lärare inom småbarnspedagogik och socionomer inom småbarnspedagogik, varav minst hälften bör vara lärare inom småbarnspedagogik, samt en tredjedel barnskötare inom småbarnspedagogik. Målet med denna förändring i personalstruktureringen är att öka mängden behörig personal, och således möjliggöra kvalitativ småbarnspedagogik. (Undervisnings- och kulturministeriet 2018a)

Socionom inom småbarnspedagogik är en ny uppgiftsbenämning, som kommit i kraft i och med den nya *Lagen om småbarnspedagogik (540/2018)*. Tidigare har både pedagogie kandidater, samt socionomer som utfört 60 studiepoäng inom småbarnspedagogik, och socialpedagogik med barn och familjer fått behörighet som barnträdgårdslärare (Utbildnings- och kulturministeriet 2018b).

Studierande som blivit antagna till socionomstudier senast 1.9.2019, och slutför studierna före 31.7.2023 har ännu möjlighet att få behörighet som lärare inom småbarnspedagogik. Förändringen gällande behörighetsvillkoren för lärare inom småbarnspedagogik påverkar inte de socionomer som redan fått lärarbehörighet, eller de som kommer att få behörigheten före 31.7.2023. (*Lag om småbarnspedagogik 540/2018*)

3.2 Socionomens utbildning

Det sociala områdets utbildning har ändrats och förnyats många gånger längs med åren, ända sedan år 1918 då de första yrkesmänniskorna började utbildas. Socionomutbildningen fick sin benämning år 1999 vid sidan om några andra utbildningar. Före detta kunde man ha benämningen *sosiaalialan ohjaaja*, *sosiaaliohjaaja* eller *sosiaalialalle suuntaava sosiaali- ja terveystien korkeakoulututkinto*. (Raatikainen et al. 2020 s.9–11)

Man kan studera till socionom på yrkeshögskolenivå som dagstudier eller som mer flexibla studier ifall man redan jobbar, och studietiden tar normalt 3,5 år. Utbildningen omfattar 210 studiepoäng, och för att få behörighet som socionom inom småbarnspedagogik så måste studierna omfatta minst 60 studiepoäng av småbarnspedagogik och socialpedagogik. (Arcada 2022)

Raatikainen et al. (2020 s.15) nämner många olika begrepp som används i det sociala området både i utbildning och arbetslivet, och begreppet kunnande förklaras vidare. Med kunnande menas bland annat de kunskaper och färdigheter vi har som personer och individer. De nämner till exempel musikalitet, fysiska färdigheter, språkliga färdigheter. Alla professionella inom det sociala området har sitt eget kunnande, som man kan använda till godo i sitt arbete.

Raatikainen et al. (2020 s.18) betonar hur viktigt det är att förstå livslångt lärande. Socionomens utbildning är en god utbildning för det sociala området, men det finns många olika sätt att fortbilda sig för att få mera kunskap, kunnande och färdigheter, för att kunna växa vidare i sin yrkesidentitet. Detta är speciellt viktigt inom det sociala området p.g.a. att det har en stark koppling till politik och samhällseliga strukturer, inom vilka det sker förändringar i lagar, förordningar, och direktiv.

3.3 Yrkesidentitet

Enligt Raatikainen et al. (2020 s.35–37) kan yrkesidentitet ses som ett fenomen som definierar förhållandet mellan individen och jobbet. Det kan också förklaras som individens uppfattning och förståelse om sin egen professionalitet och hurdan yrkesperson hen är. Till begreppet hör också personens förståelse av arbetets position i hens liv, arbetets värderingar och etiska aspekter. Yrkesidentiteten påverkas också av samhällets förhållanden, så som sociokulturella skillnader, normer och värderingar. Yrkesidentiteten reflekterar utåt, genom individens tankar, attityder och åsikter, och dessa kan ändras beroende på hurdan feedback som tas emot.

Eteläpelto & Vähäsantanen (2010) anser att yrkesidentitet betyder hurdan förståelse individen har om sig själv som professionell. Tidigare sågs yrkesidentiteten mer som en

dynamisk och konstant föränderlig företeelse, som byggs upp av de erfarenheter, situationer och människor vi träffar på i vardagen.

Då man beständigt har bråttom i arbetet och kraven stiger, finns det inte rum för att reflektera och fundera på sitt arbetssätt eller hur den påverkar verksamheten och en själv. Det är ändå väldigt viktigt att hitta tid för reflektion för att kunna utveckla sin yrkesidentitet och vidare lära sig om jobbet. För att bygga upp och utveckla sin yrkesidentitet krävs det kontinuitet och förutsägbarhet av individen. Inom det sociala området är det nödvändigt att koppla sin personlighet med yrkesidentiteten. Eftersom de egna känslorna och jaget är starkt närvarande i arbetet, är det extra viktigt att växa som person. (Eteläpelto & Vähäsantanen 2010)

Raatikainen et al. (2020 s. 41–43) tar också upp hur viktigt det är att känna igen sina känslor och värdera sina egna kompetenser redan som studerande, för att vidare kunna se sig själv som en professionell inom det sociala området. För att växa som en professionell, orka jobba och kunna ha ett gott bemötande med sina kunder, behöver man en stark självkännet. Kunderna inom det sociala området förtjänar en professionell som orkar och mår bra. För att orka och må bra förutsätter det att man tar hand om sig själv, speciellt inom denna bransch som kan vara väldigt tung. Genom att inte kräva för mycket av sig själv och kunna förlåta sig själv, kan man uppnå bättre välmående i arbetet. Som tidigare nämnts, är detta sådant man bör fundera på redan som studerande, på grund av de kända belastningsfaktorerna som finns inom den sociala branschen. Bland annat arbetsförhållanden, stora kundmängder, arbetsarrangemang och konflikter mellan roller är åter förekommande belastningsfaktorer.

Raatikainen et al. (2020 s.41–43) nämner två frågor som vem som helst kan fundera på för att komma närmare till sin egen yrkesidentitet;

”Vem är jag i förhållande till mitt arbete och vad är det jag strävar till i mitt arbete?”

”Vilken betydelse har känslor i mitt arbete och hur jobbar jag med dem? Vad betyder de för mig som en professionell inom det sociala området?”

3.4 Diskussion i media

Eftersom kraven som ställts på personalstruktureringen enligt *Lagen om småbarnspedagogik* (540/2018) träder i kraft först 2030, vet man inte hur implementeringen av kraven kommer att se ut i praktiken. Lagförändringen har dock väckt diskussion om dess innebörd och konsekvenser för småbarnspedagogiken som helhet, men också för socionomer. Debatten har varit väldigt livlig, men det valdes att ta upp exempel av den debatt som skett på svenska. Nedan sammanfattas tre insändare som publicerats på HBL:s nätsida, samt en artikel som publicerats på Diaks onlinemediesida Dialogi.

HBL

Lohi, Brantberg och Kiukas har skrivit insändaren ”Det krisar – så varför duger inte socionomerna?” som svar till Helsingfors stads skrift om akut personalbrist på daghem. Helsingfors stads skrift publicerades 11.12.2019 på deras nätsidor. Lohi et.al. (2019) tar fasta på att en av de möjliga orsakerna för personalbrist inom småbarnspedagogiken är att finansieringen av utbildningsplatserna inte räcker till. Fortsättningsvis anmärker skribenterna att Helsingfors stad föreslår att staten ökar mängden nybörjarplatser för Helsingfors universitets utbildning för småbarnspedagogik, samt för utbildningen av barnskötare i huvudstadsregionen, men nämner inte socionomutbildningen i sitt förslag, eller i skriften över lag. Lohi et. al uttrycker sin oro över hur socionomernas intresse för småbarnspedagogiken som arbetsfält påverkas av att bli utestängd från diskussionen om personal inom småbarnspedagogiken, trots sin mångsidiga kompetens.

I insändaren med rubriken ”Mångprofessionalitet är en styrka”, menar Brantberg och Lohi (2019) att fortsatt exkludering av socionomer inom småbarnspedagogiken kommer att leda till att verksamheten blir fattigare, och personalbristen svårare. Detta strider mot syftet av lagen om småbarnspedagogik. Skribenterna argumenterar att lärare inom småbarnspedagogik, det vill säga pedagogie kandidaterna, enligt den nya lagen fastställs som ledare i arbetsteamet, trots att socionomens kompetens också innehåller ledarskap. De menar också att lagen kan orsaka socionomer att tappa intresset för att välja småbarnspedagogik som inriktningsområde, speciellt eftersom lagen möjliggör att arbetsgivarna inom småbarnspedagogiken kan välja bort socionomer helt och hållet. Skribenterna utförde en sökning på mol.fi 21.8.2019, och hittade endast en annons som

sökte socionom inom småbarnspedagogik, av 243 lediga platser för högskoleutbildad personal inom småbarnspedagogiken. Brantberg och Lohi uppmärksammar risken att det familjecentrala arbetssättet och tidigt stöd för barn och familjer faller i bakgrunden, bakom fokus på undervisning och kognitivt lärande.

Tirronen och Grönholm, representanter för Helsingfors stad, hoppar med i diskussionen om socionomens roll inom småbarnspedagogiken, i insändaren ”Visst behövs även socionomer” (2019). Skribenterna inleder med att påpeka att mångprofessionellt samarbete inom småbarnspedagogiken är en styrka, och att alla yrkesgrupper har sina egna viktiga uppgifter, samt stort ansvar. De förklarar att Helsingfors stad endast rekryterar lärare inom småbarnspedagogik för tillfället (då artikeln publicerades), på grund av att socionomer ännu till den 31.7.2023 har möjlighet att få behörighet som lärare inom småbarnspedagogik. De menar att Helsingfors stad kan börja rekrytera socionomer inom småbarnspedagogik sen när socionomer med behörighet som socionom inom småbarnspedagogik börjar utexamineras. Tirronen & Grönholm avslutar med att konstatera att ”personalbristen inom småbarnspedagogiken är vår tids största utmaning”, och attraktionen för att arbeta, och fortsätta arbeta inom småbarnspedagogik bör stärkas.

Dialogi

I artikeln *Varhaiskasvatuksen sosionomeja tarvitaan* skriver Helminen (2019) brett om föräldrars tillit för småbarnspedagogiken, personalbrist inom småbarnspedagogiken, den nya lagen om småbarnspedagogik, socionomens skolning och kompetens, samt om processen att utarbeta en enhetlig arbetsbeskrivning för socionomer inom småbarnspedagogik.

Helminen (2019) skriver att föräldrarnas tillit till den småbarnspedagogiska verksamheten över lag varit god, och att de till största del känt att samarbetet med personalen inom småbarnspedagogiken fungerat bra. Dock har föräldrarnas förtroende för småbarnspedagogiken satts på prövning, bland annat på grund av personalbrist, och stort utbyte av personalen på daghem. Anordnare för småbarnspedagogik har haft svårigheter att rekrytera personal, speciellt lärare inom småbarnspedagogik, i hela landet. Personalbristen är störst i Nyland och Egentliga Finland.

Fackorganisationen för högutbildade inom socialbranschen Talentia rf utförde en medlemsundersökning för personal inom småbarnspedagogiken. Enligt undersökningen har 72 procent av respondenterna funderat på att byta yrke, eftersom de upplever att lönen inte besvarar arbetsuppgifterna, barngrupperna är för stora, och resurserna är otillräckliga. Helminen (2019) menar att förändringarna i personalstrukturen samt yrkesbeteckningarna på grund av lagen om småbarnspedagogik, har väckt osäkerhet hos socionomer och socionomstuderanden över deras roll och möjligheter till karriärutveckling inom småbarnspedagogiken.

Mot slutet av artikeln konstaterar Helminen (2019) att det inte finns en riksomfattande och enhetlig arbetsbeskrivning för yrkesbeteckningen socionom inom småbarnspedagogik. Rådet för yrkeshögskolornas rektorer Arene rf har dock gjort en beskrivning på kompetensen hos socionomer inom småbarnspedagogik. Helminen betonar vikten av att diskussionerna om socionomens kompetenser inom småbarnspedagogik, sker i samarbete mellan yrkeshögskolorna och arbetsgivarna inom småbarnspedagogik.

4 TEORETISKA PERSPEKTIV

Med den andra och tredje forskningsfrågan i tankarna anses multiprofessionellt teamarbete och socialpedagogik vara de mest väsentliga teoretiska perspektiven. Dessa perspektiv, samt tidigare forskning som gjorts kring dessa ämnen presenteras i detta kapitel.

4.1 Multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogiken

Multiprofessionella team består av medlemmar från olika yrkesgrupper, som använder sina yrkesspecifika och gemensamma kompetenser i samarbete med varandra. I den finländska småbarnspedagogiken är arbetsteamerna i daghemmen multiprofessionella team. Yrkesgrupperna har många grundläggande gemensamma arbetsuppgifter, trots sina olika kompetenser och kunskapsområden. (Sarvimäki & Siltaniemi 2008 s. 44–45)

Schelwander (2016 s. 55–61) menar att samarbete i team är att arbeta med varandra, och inte bara bredvid varandra. Teamarbete är arbete i en grupp, som har sin specifika dynamik, och som behöver utvecklas för att nå bästa möjliga nivå av samarbete för det gemensamma målet. För effektivt arbete i team krävs bland annat att individerna känner tillhörighet till gruppen, samt tillit till varandra, och förtroende för varandras kompetens och kunnande. Det krävs också tydliga arbetsstrukturer, ett tydligt mål, och en ledare som finns till som resurs för teamet.

Schelwander (2016 s. 77) påpekar att teamarbetets syfte ligger i att dra nytta av varandras kunskap och personlighet. Hon poängterar vikten av att känna till varandras kompetenser, men konstaterar att teammedlemmar sällan vet tillräckligt om varandras kunskap och roll. Järvinen & Mikkola (2015 s. 62–65) menar också att arbetsuppgifterna i ett team kan bli oklara om teammedlemmarna inte känner till varandras arbetsbeskrivningar. Detta kan leda till att viktiga saker blir ogjorda eftersom ingen anser det som sitt eget ansvar.

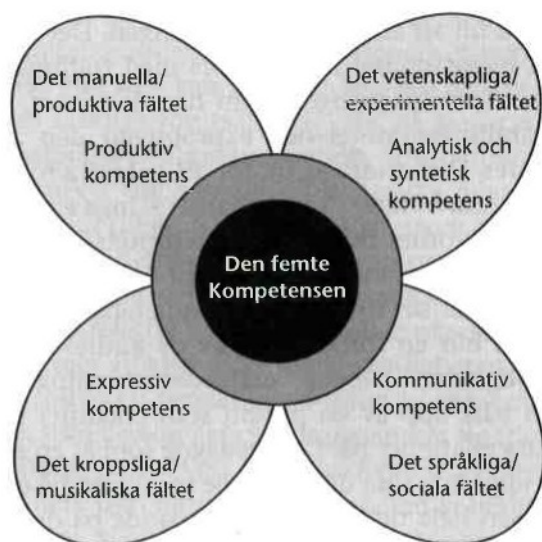
Såsom Sarvimäki & Siltaniemi (2008), förklarar Järvinen & Mikkola (2015) också att teamen inom småbarnspedagogik bör ha gemensamma ansvarsområden, men individerna ska också ha tydliga individuella ansvarsområden, där deras yrkeskompetens och kunnande utnyttjas. Teamets hela yrkeskunnande blir bredare då allas kunskap tas till vara, och medlemmarna delar kunnande och lär sig av varandra. Om teamet å andra sidan arbetar på ett ”alla gör allt” arbetssätt, går arbetsuppgifterna för mycket in på varandra, vilket leder till att teamets yrkeskunnande blir snävare.

4.2 Socialpedagogiskt perspektiv

Socialpedagogiken är grunden för socionomens arbetssätt, och ett av de viktigaste verktygen i hela sociala branschen. Enligt Madsen (2001 s.15) kan socialpedagogiken förklaras som ett tillvägagångssätt som bidrar till samhällets integration. I *Grunderna för planen för småbarnspedagogik* (2022) listas principer som ska uppfyllas för att kunna stöda barnets lärande och främja ett livslångt lärande. Dessa principer är alla barns lika rättigheter, jämlikhet, likabehandling, icke-diskriminering, värdesättning av mångfald samt social delaktighet och gemenskap. Det socialpedagogiska arbetssättet ger bra verktyg för att uppfylla dessa krav i den småbarnspedagogiska verksamheten.

Cederlund & Berglund (2017) anser att socialpedagogiken baserar sig på teorier om utveckling och lärande, och fokuserar sig på interaktionernas och samspelets betydelse. De nämner också hur viktigt det är att se människans helhet i ett större sammanhang, och inte bara från en utgångspunkt. De skriver också om hur lärande och identitetsutveckling är sammanflätade processer, vilket kan kopplas både till de professionella och barnen inom småbarnspedagogiken.

Madsen (2001 s.226–237) har delat upp socialpedagogens kompetenser i fem olika delar. Dessa fem kompetenser bildar något som kallas Madsens Bildningsblomma (Figur 1), vilken har blivit väldigt hyllad inom den sociala branschen. De fyra första kompetenserna kan ses som olika praktikfält som socialpedagogen kan använda som grund i sitt arbete, och den femte kompetensen är förmågan att integrera de fyra första kompetenserna på ett personligt sätt.

Figur 1. Madsens bildningsblomma (Madsen, 2001 s.226)

Den produktiva kompetensen eller **det manuella fältet** består av det konkreta och materiella förhållningssättet. Förmågan att skapa, ingripa och omforma sin omgivning till det som den behöver vara. Som exempel i småbarnspedagogiken var resurserna inte ofta räcker till, kommer kompetensen fram med att vara så produktiv som möjligt med de resurser man har.

Den expressiva kompetensen eller **det kroppsliga/musikaliska fältet** betyder den estetiska och emotionella sidan av pedagogen. Denna kompetens används väldigt

mycket i småbarnspedagogisk verksamhet, bland annat som uttrycksformer som dans, musik, sång. Dessa uttrycksformer är också bra metoder för själva lärande.

Den kommunikativa kompetensen eller **det språkliga/sociala fältet** talar ganska långt för sig själv. För att skapa meningsfulla relationer krävs bra växelverkan och samspel, vilka ger förutsättningar för hur man bör förhålla sig till andra människor.

Den analytiska och syntetiska kompetensen eller **det vetenskapliga/experimentella fältet** består av pedagogens kunskapsförmåga. Den analytiska kompetensen betyder att ta olika delar i sär för att kunna analysera dem. Där kan ingå till exempel planering, utföring och uppföljning. Den syntetiska kompetensens förmåga betyder däremot att samla delarna i helhet och skapa en ny helhetsförståelse.

Den femte kompetensen beskriver Madsen som den viktigaste, på grund av att endast då alla delarna av blomman samverkar så uppnår pedagogen sitt fulla bildningsvärde. Utan den femte kompetensen kopplas de enskilda delarna inte ihop till en helhet, och verksamheten blir ensidig. I småbarnspedagogiken betyder detta att barnen inte får den bästa möjliga miljön för sitt växande.

Nivala & Ryyänen (2019 s.237–239) anser att socialpedagogiken kan kopplas rakt till småbarnspedagogiken. Då man slår samman uppfostring och barnskötsel till en barncentrerad och holistisk småbarnspedagogisk verksamhet, kan man generellt kalla det socialpedagogik. Barn under skolåldern lär sig och utvecklas konstant, så i stället för att bara sätta fokus på kunskap och logik, behöver vi kunna stöda barnets fysiska, motoriska, kognitiva, språkliga, emotionella, sociala, och uttryckliga förmågor. Känslor är också en väldigt central faktor i barnets utveckling, och känslor bör tas i beaktan i alla möjliga situationer, till exempel när barnet saknar sina föräldrar eller får ont. Tillfällen som olika typer av växelverkan eller konfliktsituationer är också bra exempel på när det är ytterst viktigt för den vuxna att stöda barnet. Det socialpedagogiska arbetssättet ger en stark bas för fostraren att skapa en relation med barnet så att varje barn som individ blir bemött väl, samt barnets utveckling till en medlem av gemenskapen kan förverkligas. Den socialpedagogiska förståelsen av dialog och gemenskap och hur de kan stödas stärker också socialpedagogens grunder för att hjälpa familjerna och det individuella barnets utveckling. (Nivala & Ryyänen 2019 s.237–239)

Till det socialpedagogiska arbetssättet hör ett gott bemötande, och till det hörs principerna respekt, förtroende, empati, uppriktighet, närvaro och aktivt lyssnande. Det har redan länge diskuterats om hur viktig samarbetet och växelverkan mellan socialpedagogerna och vårdnadshavarna är. Målet med detta samarbete är att både barnet och vårdnadshavarna är delaktiga i verksamheten, t.ex. genom att deras åsikter och önskemål blir hörda. Nivala & Ryyänen menar dock att ifall man alltid följer barnens önskemål genom att exempelvis alltid ha fri lek i stället för skapande verksamhet, har man förstått delaktigheten väldigt snävt. För att barnen ska känna sig hörda och delaktiga måste de få vara med och bestämma och påverka verksamheten på ett sätt som stöder deras utveckling som både individ och som en del av gemenskapen. (Nivala & Ryyänen 2019 s.237–239)

4.3 Tidigare forskning

Det finns en del tidigare forskning inom detta område eftersom personalbrist inom småbarnspedagogiken har varit aktuellt redan en längre tid, och det har försökts hitta lösningar för att lätta personalbristen. Eftersom det är knappa tre år sedan lagändringen kom i kraft, finns det inte så mycket aktuell forskning angående specifikt socionomer inom småbarnspedagogik.

På grund av den korta tiden efter lagändringen och eftersom ämnet bara berör småbarnspedagogiken i Finland, användes bara google scholar och inga andra libguider. Det hjälpte också att avgränsa mängden vetenskapliga artiklar. Med sökorden ”moniammatillisuus varhaiskasvatuksessa” och ”sosionomi varhaiskasvatuksessa” hittades flest användbara vetenskapliga artiklar, medan samma sökord på svenska och engelska inte hittade något relevant.

Den tidigare forskningen är delad i två underrubriker, *Från multiprofessionalitet till relationell expertis* och *Socialpedagogik och socionomens kompetenser* för att tydliggöra kopplingen till det teoretiska perspektivet.

Från multiprofessionalitet till relationell expertis

Hur ett fungerande multiprofessionellt team påverkar på småbarnspedagogiken har forskats och undersökts fler gånger med positiva resultat. Kouki (2021) påpekar att

verksamhet av hög kvalitet förverkligas bäst med ett multiprofessionellt team inom småbarnspedagogiken som har allas kompetenser i användning och alla vet klart sina uppgifter och ansvarsområden. Ukkonen-Mikkola et al. (2020) menar att då man jobbar med ”alla gör allt” – mentaliteten så går de olika professionernas expertis till spillo, och detta går att förebyggas med att det småbarnspedagogiska teamet behandlar tillsammans sina värderingar, förståelser och praxis, för att så vidare kunna nå sina gemensamma mål med att slå samman sina olika färdigheter och kompetenser.

I rapporten skriven av Karila, Kosonen & Järvenkallas (2017) var de ger riktlinjer för utveckling av bland annat personalstrukturen, expertis och utbildning inom småbarnspedagogiken, tar de också upp vad multiprofessionalitet betecknar. De menar att bara för att de olika professionellas expertis delas upp och klargörs, betyder det inte att deras jobb skulle ha mindre meningsfullhet. För att kunna skapa en helhetsbild med sin egen expertis kopplat med, måste man kunna ta i beaktan och vara medveten om de andras expertis. Multiprofessionellt teamwork behövs också i andra situationer än bara vid verkställandet av verksamheten, till exempel planerings- och bedömningstillfällen är väldigt viktiga situationer var allas expertis kommer fram.

De ger också riktlinjer till de olika professionernas ansvarsområden och arbetsuppgifter. Till specifikt socionomens uppgifter hör ansvar om ett multiprofessionellt samarbete med andra nätverk inom social- och hälsovården, speciellt då samarbetet ingår i barnets livssituation. Till socionomens uppgifter hör också samarbete med familjerna om barnets välmående och stöd för familjerna och deras nätverk vid behov. Det är viktigt för socionomen att ha kunskap om servicetjänster, för att vid behov kunna hänvisa familjerna vidare till servicetjänster med låg tröskel. (Karila, Kosonen & Järvenkallas 2017)

Ukkonen-Mikkola et al. (2020) utförde en forskning inom ramarna för ett utvecklingsprojekt, vars syfte var att få reda på vilka faktorer kan få expertisen att ändras samt att klargöra de olika professionellas expertis inom småbarnspedagogiken. Själva forskningen gick ut på att ändra om personalstrukturerna i sju daghemsgrupper så att teamen bestod av en lärare, en socionom och en barnskötare. Alla i personalen höll en dagbok i en veckas tid var de skrev upp sina upplevelser, framgångar och utmaningar, och skrev till slut en sammanfattning av deras expertis kopplat till dessa

upplevelser. De träffades också med forskarna och styrgruppen för att diskutera projektet och gå igenom utvecklingsplaner för multiprofessionellt teamarbete. I slutet av projektet deltog teamen i gruppintervjuer för att reflektera det senaste verksamhetsåret och för att få en förståelse av alla professionellas expertis.

I första delen av forskningens resultat kommer det fram att teamen som deltog i forskningen upplevde att det var svårt att binda sig till utvecklingsarbetet på grund av bland annat personalens frånvaro, förändringar i gruppstrukturen och utmanande barngrupper. Samhällets vanor är ofta så djupt i verksamhetskulturen och att ändra dem kan vara väldigt utmanande. I diskussionerna användes ofta negativa ord som kaos, begränsning och tidsbrist. (Ukkonen-Mikkola et al. 2020)

I andra delen av resultaten, som handlade om multiprofessionellt teamarbete, kom det fram mer positiva sidor. I diskussionen kom fram intresse och förundring om de andra professionellas upplevelser genom detta projekt. De kom fram till att ett multiprofessionellt team inte kommer utan ansträngning, men att kvaliteten på den småbarnspedagogiska verksamheten blir högre. Teamen fick denna del att låta mer optimistisk, då de använde ord som vi planerar, vi strävar, vi skapar och vi klarar oss, men använde sig också av mer positiva termer, som glädje och meningsfull. (Ukkonen-Mikkola et al. 2020)

I resultaten för forskningens tredje del framgår det vad allt detta betyder för barnets bästa. De kom fram till att barnets välmående byggs upp av lek, rörlighet, utforskning, lärande, och ett fungerande samarbete med familjerna. Ett bra sätt att beskriva detta är att ”med ett starkt team så får man barn som mår bra och nöjda vårdnadshavare”.

Till sist i resultaten tas det upp hur teamets medlemmar upplevde arbetsfördelningen och sin egen expertis. Något som var väntat var att socionomen var osäker om sina arbetsuppgifter, och hur arbetsfördelningen mellan socionomen och läraren skulle se ut. Lärarna kom fram till att de kunde fokusera mer på själva pedagogiken då de delade på verksamhetens ansvar med socionomen. Socionomerna tyckte att till deras uppgifter och ansvar i första hand var att stöda barnets tillväxt, utveckling och välmående, och att förverkliga barnens rättigheter, samt att utveckla inlärningsmiljön. De tyckte också att de stöder hela familjen, och hjälper läraren att organisera verksamheten i gruppen. Mot

slutet ansåg de också att de fungerar som en slags ”bro” till de andra tjänsterna i social- och hälsovården. (Ukkonen-Mikkola et al. 2020)

Termen *relationalinen asiantuntijuus* kommer fram ett par gånger i dessa artiklar, men det finns ingen officiell översättning till svenska, så i detta arbete används en rak översättning, dvs. relationell expertis. Denna expertis byggs upp av en kombination av yrkesidentitet, samarbete och praxis mellan de olika professionerna. Det betyder att ha förståelse och förtroende i sin egen expertis som stöds av kunskapen man fått, och att också kunna ta emot kunskap från andras expertis. Bland annat tidsbrist, svårigheter att ta fram sina egna perspektiv, olika tolkningar, och värderingar kan göra det problematiskt för de professionella att uppnå detta (Ukkonen-Mikkola et al. 2020). Karila, Kosonen & Järvenkallas (2017) har kort och koncist formulerat hur processen till relationell expertis går till:

Toimiva moniammatillisuus edellyttää sekä oman että muiden ammattiryhmien ydinosaamisen ja vastuiden tunnistamista ja tunnustamista, Tällaisen prosessin kautta kaikkien ammattiryhmien erilaisen koulutustaustan tuottama osaaminen voidaan hyödyntää ja kehittää relationaalista asiantuntijuutta.

En grov svenskspråkig översättning på formuleringen är; för fungerande multiprofessionalitet krävs att den professionella identifierar och erkänner både sin egen och de andra yrkesgruppernas expertis. Via en sådan process kan man utnyttja allas kompetenser oberoende vilken utbildningsbakgrund man har.

Socialpedagogik och socionomens kompetenser

I artikeln ”Varhaiskasvatuksen sosionomeja tarvitaan päiväkodeissa” beskriver Kouki (2021) socionomens kompetenser. En av de mest grundläggande stödpelare som socionomen kan erbjuda genom socialpedagogiskt arbete, är stöd för hela familjen. Detta innehåller att främja barnets rättigheter och se att de förverkligas, stärka barnets välmående och välbefinnande, men också att stärka både barnens och vårdnadshavarnas delaktighet och jämlikhet. För att kunna stöda familjen så bra som möjligt ska socionomen kunna känna igen och bedöma barnens och familjernas riskfaktorer, samt

kunna hänvisa dem vidare till social- och hälsovården vid behov. Socionomen kan också förstå hur olika samhällsliga förändringar kan påverka på barnfamiljernas liv, och känner till olika servicetjänster som kan förebygga till exempel exklusion. (Kouki 2021)

I staden Reso (fin. Raisio) har de med hjälp av statligt stöd fått anställa en person med socionomutbildning till ett daghem. Ett av målen med detta är att med hjälp av socionomens expertis kunna stöda barnens psykosociala utveckling samt deras välmående på högre nivå. Socionomen jobbar huvudsakligen i gruppen men också på individ- och samhällsnivå, samt med familjerna och med olika nätverk. Ett annat mål de vill nå med detta är att kunna ge svar på de stödbehov som barnens kan behöva angående inläring, utveckling, och välmående, genom arbete i ett multiprofessionellt team. (Kouki 2021)

Genom detta samarbete som gjorts med ett multiprofessionellt team har de behandlat barngruppens verksamhet, utvecklat arbetsteamets handlingssätt och synliggjort varje professionellas expertis och utvecklingsbehov. Som redan tidigare nämnts i kapitlet om multiprofessionalitet, är detta hur man uppnår en verksamhet av hög kvalitet. (Kouki 2021)

Både i artikeln *Sosiaalipedagogisen osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen varhaiskasvatuksessa* (Rintakorpi & Holmikari 2021) och i rapporten *Sosionomi tuottaa hyvinvointia läpi elämänkaaren* (2017), tas det upp de sex centrala kompetenserna som fungerar som socionomens grund inom det sociala området; kompetens inom etik, kompetens i klientarbetet, kompetens i servicesystemet, kompetens i kritiskt och delaktighetsfrämjande samhällsarbete, kompetens i forskningsbaserad utvecklings- och innovationsverksamhet, och kompetens i medarbetarskap, ledarskap och företagsamhet.

Socionomutbildningen ger en stark grund för socionomens expertis. Som tidigare nämnts får socionomerna de förmågor de behöver genom teori och praktik för att kunna stöda familjerna och deras vardag, stöda barnet och dess utveckling, identifiera stödbehov i tidigt skede, och kunna referera dem vidare till andra tjänster vid behov. (Sosionomi tuottaa hyvinvointia läpi elämänkaaren, 2017)

Rintakorpi & Holmikari (2021) sätter ännu mer vikt på socionomens betydelse och värde inom småbarnspedagogiken. Fastän socialpedagogik inte nämns nästan alls i

lagen om småbarnspedagogik eller i grunderna för planen för småbarnspedagogik så betyder det inte att socialpedagogiken inte skulle spela en stor roll inom den småbarnspedagogiska verksamheten. Den finländska småbarnspedagogikens deklarerade värderingar är barndomens självvärde, jämlikhet, jämställdhet, mångfald och hållbar livsstil. Dessa värderingar är tydligt identifierbara som socioetiska. Då socialpedagogiken inom småbarnspedagogiken identifieras och synliggörs, märks det att det absolut behövs experter inom socialpedagogiken – socionomer inom småbarnspedagogik – vid sidan om lärarna inom småbarnspedagogiken.

5 METODIK OCH ARBETSPROCESS

I detta kapitel presenteras metoden kvalitativ enkätstudie och genomförandet av den, samt metoden för analys och hur den genomfördes. Till sist öppnas upp skribenternas arbetsprocess och arbetsindelningen.

5.1 Metod: Kvalitativ enkätstudie

Som metod för insamling av data valdes kvalitativ enkätstudie. Enkät valdes som metod redan i början av examensarbetsprocessen, på grund av smidighet för både skribenter och respondenter. Billhult (2017 s.121) menar att enkätstudie klassificeras som en kvantitativ metod, eftersom den är passande för att samla mycket information på kort tid. För att få svar på arbetets forskningsfrågor, och uppnå arbetets syfte behövs dock kvalitativ information, det vill säga information om personers erfarenheter eller upplevelser (Henricson & Billhult 2017 s. 111). Enkäten består därför av öppna frågor utan färdiga svarsalternativ, samt ja/nej frågor med möjlighet att motivera svaret.

Intervju som metod skulle också ha passat ihop med arbetets syfte, men eftersom intervjuerna skulle ha krävt mera tid, och möjligtvis orsakat en större tröskel för respondenternas att delta, var intervju som metod inte ett alternativ. Fördelar med intervjustudier är bland annat flexibilitet med själva frågorna, och möjlighet att formulera om, eller ge en djupare förklaring av frågorna ifall något blir oklart för respondenten. Detta kan inte förverkligas på samma sätt med en enkät. En annan nackdel med enkätstudier är att man kanske inte får så många svar, och de svar man får kan vara väldigt kortfattade. (Tuomi & Sarajärvi 2009 s.72–74)

Som verktyg för själva enkäten valdes Microsoft Forms. Microsoft Forms är Microsofts verktyg för skapande av webbenkäter. Enkäten var lätt att skapa och redigera och den kunde besvaras via telefon, dator eller pekplatta. Respondenterna fick skriva sina svar i öppna textutor, utan begränsad svarslängd. Billhult (2017 s. 126) skriver att webbenkäter är ett praktiskt och enkelt sätt att samla in data, eftersom det är kostnadseffektivt, lätt att utföra och lätt att ta del av. Som nackdelar för webbenkät nämner hon att det krävs en viss kunskap av datoranvändning för att kunna svara på enkäten, samt att det kan vara svårt att få information om hur många som inte svarat på enkäten.

Tuomi & Sarajärvi (2009 s.73) poängterar flera nackdelar med enkätstudier. De anser att i en enkätstudie antar forskarna att respondenten har läs- och skrivförmågor, och att respondenten inte har till exempel nedsatt syn. Detta går som tur att hjälpas med dagens teknologi. Via Microsoft Forms är det möjligt att lyssna på frågorna, och på Microsoft Forms nätsidor finns det hjälpmedel, ifall man behöver hjälp med skrivandet.

En av fördelarna med enkätstudier, speciellt webbenkäter, är att respondenterna ser alla frågor samtidigt, och kan välja i vilken ordning de besvaras. Respondenten kan också gå tillbaka till en tidigare fråga och ändra på den, före enkäten lämnas in. Ali & Skärsäter (2017 s.222) anser att dessa möjligheter ger respondenten en upplevelse av mer kontroll över enkäten och mer möjlighet till reflektion, vilket i sin del kan ge mer informativa svar.

5.2 Genomförande av enkätstudien

Målgruppen för enkäten är socionomstuderanden som blivit antagna till socionomstudierna efter 1.9.2019, och därmed har möjlighet att bli behöriga socionomer inom småbarnspedagogik. Skribenterna publicerade ett inlägg om enkätstudien i en Facebook-grupp för socionomer och socionomstuderanden. Skribenterna fick kontakt med en person som tillhör målgruppen, och kontaktpersonen skickade enkätlänken via direktmeddelandeapplikationen WhatsApp till sin årskurs av socionomstuderanden. Målgruppen begränsades vidare, genom att be att de som svarar har en grundläggande förståelse för, eller erfarenhet av småbarnspedagogik. Enkäten var helt och hållet anonym.

Burford et al. (2009) menar att enkätfrågorna kan testas på en, eller flera representanter av målgruppen före enkäten skickas ut, för att se ifall frågorna läses och förstås på avsedda sätt. Enkätfrågorna kan sedan ändras vid behov. På grund av tidsbrist blev detta steg ogjort.

5.3 Metod för analys

I arbetet används en kvalitativ innehållsanalys för att kunna få ut så mycket som möjligt från enkätsvaren. Genom att tematisera och kategorisera data får man en klarare bild om svaren och hur de kan kopplas till teorin. Med tematisering menas att förenkla och strukturera själva texten för att bilda en helhet av det ämnet som går igenom. (Jacobsen 2012 s.146). Tuomi & Sarajärvi (2009 s.93) menar att tematisering handlar om att dela upp och gruppera svaren enligt olika ämnen, för att kunna jämföra hur de kommer fram i texten.

Till näst ska svaren kategoriseras, vilket betyder att gruppera olika ämnen i svaren som har likheter, för att sen kunna koppla dem med teorin. Till exempel att ta fasta på begrepp eller meningar som repeteras i olika svar kan vara ett sätt att kategorisera. Forskaren kan också i förväg bestämma färdigt vissa kategorier på basen av tidigare forskning. (Jacobsen 2012 s.146–147)

För att sedan komma vidare med kategorierna så ska de fyllas med innehåll. Med att använda citat från svaren så kan temats relevans komma fram, Jacobsen (2012 s.149) rekommenderar tabeller med olika spalter för de olika kategorierna. Med hjälp av tabellerna går det också lättare att räkna hur många gånger ett tema nämns, men inte låta sig bländas av de siffrorna, eftersom det som nämns mest är inte alltid det viktigaste. Vid detta skede kan man också jämföra de olika svaren och försöka hitta likheter för att dess vidare kunna få reda på vilka teman har satts tyngd på.

Både enligt Jacobsen (2012 s.150–151) och Tuomi & Sarajärvi (2009 s.93) är de två sista faserna av innehållsanalysen är att jämföra hela enkäterna med varandra genom att först jämföra kategorierna och teman i de enskilda enkäterna, och sedan plocka fram hur

dessa teman blivit uppfattade på olika sätt. Jacobsen (2012 s.150–151) ger många frågor som hjälp för att kunna behandla vidare dessa jämförelser och uppfattningar.

Genomförandet av analysen utfördes som följande. Enkätsvaren exporterades från Microsoft Forms till Microsoft Excel, och kopierades från Excel till ett Word dokument. Svaren tematiserades enligt frågorna, och svaren på varje fråga färgkodades för att synliggöra likheter och teman. Färgerna rubriksattes, och relevant teori och litteratur kopplades ihop med rubrikerna.

5.4 Arbetsprocessen

Arbetsmängden och ansvarsområden har delats jämnt mellan skribenterna. Arbetets ramar har ställts tillsammans, och rubrikerna delats jämnt. Skribenterna har haft regelbundna träffar endera via Microsoft teams eller hos varandra där de har gått igenom arbetet och vad behövs skrivas eller redigeras. Skribenterna har haft en öppen dialog genom hela processen, och upplever att samarbetet har gått oerhört smidigt. På grund av detta har skribenterna kunnat skriva mycket skilt och haft gott förtroende för varandra. Skribenterna har läst varandras texter och gett feedback eller själv gjort ändringar.

6 ETISKA ÖVERVÄGANDEN

Eftersom metoden för detta arbete är enkätstudie, bör etiska överväganden gällande forskningsdeltagaren tas i beaktande genom hela arbetsprocessen. Enligt forskningsetiska delegationen TENKs anvisningar för etiska principer inom humanforskning (2019) ska grunden i humanforskning vara deltagarens förtroende för forskaren och forskningsämnet. Deltagaren ska få information om forskningens innehåll, utförande och mål, och informationen ska ges på ett språk som deltagaren förstår. Deltagaren ska också få tillräckligt med tid att göra valet om deltagande i studien, och deltagarens frågor om studien ska bli besvarade. Deltagarens människovärde, rättigheter och självbestämmande bör respekteras.

Deltagarna kommer inte bes uppgifter eller andra igenkännande faktorer, och deltagandet i enkätstudien är fullt frivilligt. Eftersom det inte kan kontrolleras att

respondenterna inte delger några igenkännande faktorer, kommer enkätsvaren att lagras digitalt, säkrat med skribenternas individuella lösenord.

Det är dock viktigt att identifiera möjliga risker för deltagande i enkätstudien trots anonymiteten. Nyström (2012 s. 74) menar att riskerna för deltagare i det sociala områdets forskning ofta är psykologiska eller sociala. Den sociala och psykologiska utsattheten kan ske då deltagarens åsikt eller syn inte stämmer överens med publikens respektive åsikt och syn. Nyström skriver om tre olika publikker som en forskningsdeltagare kan ha; forskaren som publik, andra forskningsdeltagare som publik, samt läsare som publik. På grund av att deltagarna i detta arbets studie svarar anonymt på enkät, är den enda egentliga publiken läsaren.

För övrigt följer arbetet Forskningsetiska delegationens instruktioner för god vetenskaplig praxis. (Forskningsetiska delegationen 2012)

7 RESULTAT OCH ANALYS

Nedan presenteras och analyseras resultaten. Kapitlet är uppdelat i teman, utgående från arbetets forskningsfrågor som repeteras nedan:

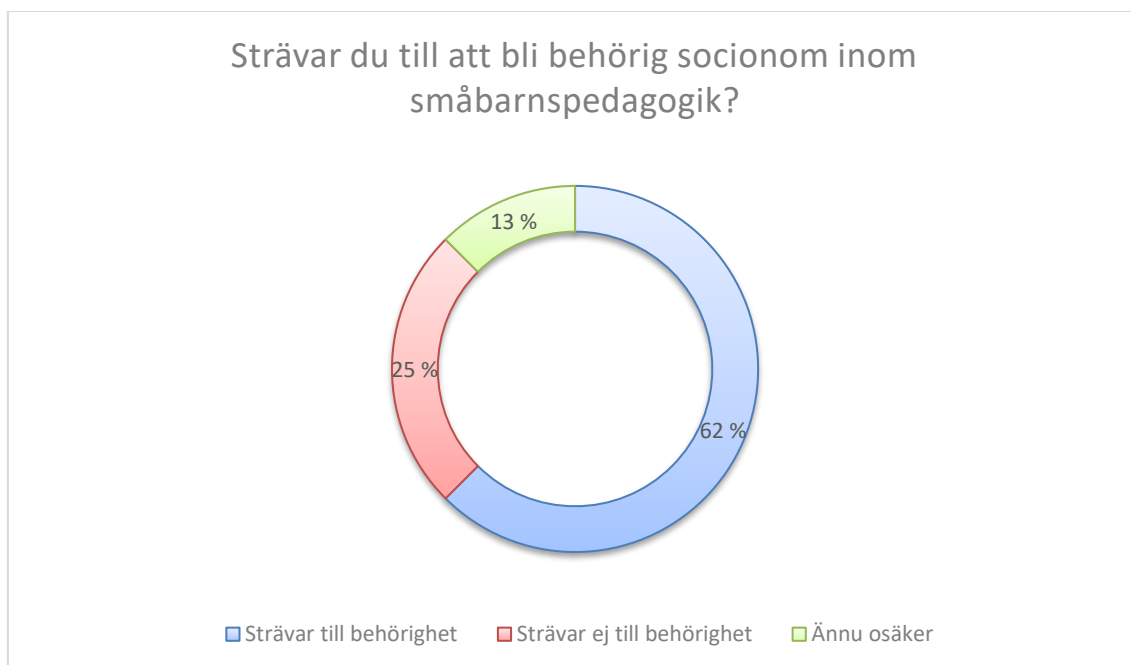
1. Hur ser socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogik ut?
2. Vad är socionomens styrkor och kompetenser i arbetet inom småbarnspedagogiken?
3. Vad är viktigt för ett fungerande multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogiken?

Enkäten skickades via sociala medier till en årskurs av socionomer, som blivit antagna till sina studier efter 1.9.2019, varav 8 besvarade enkäten. Alla respondenter besvarade alla fyra enkätfrågorna. Resultaten illustreras med hjälp några citat av respondenterna, samt två figurer.

7.1 Socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogik

Respondenterna svarade på två frågor gällande deras intresse för småbarnspedagogik. På frågan *strävar du till att bli behörig socionom inom småbarnspedagogik?* svarade majoriteten att de strävar till att få behörighet som socionom inom småbarnspedagogik.

En av respondenterna specificerade att hen tänker ta behörigheten, men är inte intresserad att jobba inom småbarnspedagogik för tillfället. Två av respondenterna svarade att de inte vill ta behörigheten, och en respondent var ännu osäker.

Figur 2. Strävar du till att bli behörig socionom inom småbarnspedagogik?

Andra frågan, *Har den nya lagen om småbarnspedagogik påverkat ditt intresse för småbarnspedagogiken som arbetsfält? I så fall hur?*, fick mera reflektiva svar än första frågan. Flera av respondenterna svarade dock kort utan motivering att deras intresse inte påverkats, medan en respondent skrev att lagen om småbarnspedagogik påverkat deras intresse, men vet inte hur. I ett av svaren tog respondenten inte ställning till intresset för småbarnspedagogik, men konstaterade att hen tycker att det är intressant med en ny yrkesbeteckning som fortfarande formas.

”Delvis. Känns som man int kanske blir tagen på allvar och får sämre lön än en lärare fastän man gör i princip samma jobb.”

Ett område som verkade orsaka oro är småbarnspedagogikens arbetsmöjligheter och -förhållanden för socionomer. En respondent ansåg att arbetsförhållanden inte är

tillräckligt bra, vilket orsakat osäkerhet över inriktning på småbarnspedagogik. Även osäkerhet över lönen, samt socionomens uppskattning nämndes.

Alla faktorer som respondenterna nämnde att påverkat deras intresse för småbarnspedagogiken, har diskuterats i media angående lagförändringen. I artiklarna av Lohi et. al. (2019) samt Brantberg & Lohi (2019), nämns skribenternas oro över möjligheten att socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogiken minskar på grund av lagen om småbarnspedagogik, och implementeringen av den. Brantberg & Lohi (2019) tar också fasta på hur lagen, trots socionomens kompetens, lyfter läraren inom småbarnspedagogik till en ledarroll i teamet. Även Helminen (2019) skriver att lagförändringen har orsakat osäkerhet hos socionomer över arbetsmöjligheterna. Han nämner också lönen som en faktor som påverkar negativt på intresset att arbeta inom småbarnspedagogiken.

7.2 Socionomens styrkor och kompetenser inom småbarnspedagogiken

I enkäten svarade respondenterna på frågan ”Vilka styrkor och kompetenser tycker du att du kommer att ha som socionom, och hur kan de gynna den småbarnspedagogiska verksamheten?”. Efter att alla svar sattes samman, identifierades fem olika teman bland svaren. Dessa teman var socialpedagogiskt arbetssätt, samhällliga perspektiv och servicekunnande, praktisk kunskap om arbetsmetoder, nätverksarbete och samarbete med familjen, och till sist de svaren som inte passade i något av dessa teman. Svaren har också blivit illustrerade i en tankekarta över teman i Figur 3.

Respondenterna har nämnt termen **socialpedagogiskt arbetssätt** två gånger ordagrant, och inom samma tema nämndes också betydelsen av barnets **delaktighet** en gång, och **bemötande** av både barn och familj två gånger.

Nivala & Ryyänänen (2019) menar att det socialpedagogiska arbetssättet, delaktighet och ett gott bemötande hör till socionomens kompetenser. I Madsens (2001) bildningsblomma är en av delarna den kommunikativa kompetensen, till vilket bemötandet också hör. Madsen (2001) menar också att en av socialpedagogikens grunder är inkludering, vilket har en stark koppling till delaktighet.

Temat som respondenterna nämnde mest var **samhälleliga perspektiv och servicekunnande**. De flesta av svaren handlade om socionomens kunskap om det sociala området och dess tjänster, samt att erbjuda stöd för barnet och familjen genom olika kontakter och aktörer. En respondent nämnde om hur socionomen har en mer samhällelig syn på småbarnspedagogiken.

Servicekunnande tar Kouki (2021) upp i sin forskning om socionomens kompetenser och deras värde inom småbarnspedagogiken, men också hur socionomen har kunskap och förståelse till hur ändringar i samhället kan påverka barnet och familjen. Både Rintakorpi & Holmikaris (2021) och rapporten *Sosionomi tuottaa hyvinvointia läpi elämänkaaren* (2017), listar de upp de sex centrala kompetenserna som socionomen grundar sig på, och en av dem är kompetens i servicesystemet.

Två respondenter svarade att socionomen har en allmän kunskap om de olika **praktiska arbetssätten** som kan användas i arbetet inom småbarnspedagogik.

Olika arbetssätt är en förutsättning för småbarnspedagogikens mål och uppdrag, som ska utgå från barnens perspektiv för att främja kreativitet och delaktighet. Som exempel kan nämnas fysisk aktivitet, utforskande, uppleva och uttrycka konst, spontan och ledd lek. (Grunderna för planen för småbarnspedagogik 2022). Två andra delar i Madsens (2001) bildningsblomma som är relevanta till detta tema är den produktiva kompetensen dvs. förmågan att skapa, ingripa och omforma sin omgivning till det som det behöver vara, och den expressiva kompetensen dvs. användning av olika uttrycksformer som bland annat dans, musik och sång.

I två svar nämndes **nätverksarbete och samarbete med familjen**, varav en respondent gav samtalsmetodik som exempel. En respondent menade att en av socionomens kompetens är att beakta helheter.

”Att kunna se barnet som en helhet där hela nätverket ingår och påverkar barnets utveckling, att kunna stöda hela familjen...”

Enligt Karila, Kosonen & Järvenkallas (2017) så hörs bland annat samarbete och stöd för familjerna och deras nätverk till socionomens specifika uppgifter. I Ukkonen-Mikkolas et al. (2020) forskningsresultat kommer det fram att barnets välmående byggs

upp av bland annat ett fungerande samarbete med familjerna. Som tidigare nämnts hör bemötande till det socialpedagogiska arbetssättet, och för att kunna uppehålla gott bemötande så kräver det goda förmågor i samtalsmetodik.

Till sist tas upp två olika svar **som inte kunde sättas i skilda teman**. I ett svar kom det fram lugn, tålmod och vänlighet, som kan tolkas som mer personliga egenskaper, men inte har en rak koppling till specifikt socionomens kompetenser. En annan respondent svarade att socionomen har kunskap om barns olika utmaningar.

Figur 3. Socionomens kompetenser och styrkor

7.3 Multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogik

Frågan "Hur anser du att det multiprofessionella teamarbetet kan stärkas inom småbarnspedagogiken, i och med den nya personalstrukturen?" verkar tolkats olika av respondenterna. En del lyfte fram förslag på hur det multiprofessionella teamarbetet inom småbarnspedagogiken kan förbättras, medan en del reflekterade över hur förändringen av personalstrukturen påverkar det multiprofessionella teamarbetet. Resultaten och analysen i denna del har delats upp enligt respondenternas tolkning av frågan.

Förslag på förbättring av det multiprofessionella teamarbetet

En av respondenterna svarade inte direkt med ett förbättringsförslag, men med att konstatera att hen hoppas att personalen inom småbarnspedagogik räcker till i framtiden. Personalbrist inom småbarnspedagogiken har varit ett stort problem i många år, och det kan vara en orsak till att vissa föräldrarnas tillit för småbarnspedagogiken minskar. Fortsatt personalbrist kan leda till ännu värre personalbrist, eftersom det anstränger och belastar den personal som arbetar i team med för lite arbetskraft (Helminen 2019).

”Att alla vet deras roll på arbetsplatsen. Är ännu lite oklart vad som är skillnaden mellan socionom inom småbarnspedagogiken och lärare inom småbarnspedagogik.”

En respondent ansåg att socionomens roll inom småbarnspedagogiken är oklar, och att en faktor som förbättrar det multiprofessionella teamarbetet inom småbarnspedagogik är att alla känner till sin egen roll. Det nämndes även att ”mer jämlik arbetsställning och arbetsuppgifter” kunde förbättra samarbetet. Tydliga arbetsuppgifter och ansvar kan leda till att hela teamets kunskande stärks och blir bredare, eftersom medlemmarna lär sig av varandra (Järvinen & Mikkola 2015 s. 62–65). Både Schelwander (2016 s.77) och Järvinen & Mikkola (2015 s. 62–65) håller med om att det är väldigt viktigt att också känna till andra teammedlemmars arbetsbeskrivning, kompetens och roll, för att teamets multiprofessionalitet ska komma till nytta.

Tankar om hur förändringen i personalstrukturen påverkar det multiprofessionella teamarbetet

Inom denna tolkning av frågan kom det fram fler olika tankar om hur förändringen i personalstrukturen kan påverka det multiprofessionella teamarbete. I ett svar nämns det att socionomen har ett bättre grepp om hur man jobbar i ett mångprofessionellt team, än de andra yrkesgrupperna. En respondent ansåg också att det multiprofessionella teamarbetet kan stärkas på grund av förändringen i personalstrukturen, men att det möjligtvis kan belastas ännu mer.

En av respondenterna beskriver sina tankar så här:

”Jag ser det positivt att man får både ett pedagogiskt perspektiv men även socialt perspektiv vilket kan stärka arbetets kvalitet”

Respondenterna nämner också hur förändringen ger möjlighet till fler perspektiv på barnens bästa och hur man kan gå till väga för att uppnå det, och där kan socionomen bidra med en holistisk synvinkel, dvs. hur olika livsvillkor och livssituation kan påverka barnen. Vidare så bidrar också socionomen med ett bredare synsätt på människan i olika livsskedan.

Samma saker kommer fram i Ukkonen-Mikkolas et al. (2020) forskningsresultat, det vill säga att multiprofessionellt teamarbete höjer på den småbarnspedagogiska verksamhetens kvalitet, men att det inte kommer utan ansträngning. Karila, Kosonen & Järvenkallas (2017) refererar till socionomens specifika uppgifter, till vilka hör multiprofessionellt samarbete med andra nätverk inom social- och hälsovården. De menar också att multiprofessionellt arbete behövs vid alla olika tillfällen, och för att kunna skapa en helhetsbild av sin egen expertis, behöver man kunna vara medveten om och ta i beaktan de andras expertis. Genom detta kan man förstärka känslan av meningsfullhet inom arbetet, och vidare förstärka multiprofessionella teamarbetet.

8 DISKUSSION

I detta kapitel diskuteras metod, resultat och till sist allmänna och relevanta aspekter angående hela arbetet.

8.1 Metoddiskussion

Nedan diskuteras och reflekteras kring val av metoden enkätstudie, samt själva genomförande av enkätstudien.

Som nämndes i kapitlet om metoden, menar Billhult (2017 s. 126) att nackdelar för webbenkät är att det krävs en viss kunskap av datoranvändning för att kunna svara på enkäten, samt att det kan vara svårt att få information om hur många som inte svarat på enkäten. Vi anser att kunskap om datoranvändning och teknologi inte råder till problem

eftersom dagens studerande använder mycket datorer, telefoner och pekplattor i sina studier. Som Billhult nämnde, kan vi inte veta hur många som inte svarat på enkäten och på grund av vilken orsak, och vi vet inte heller exakt hur många möjliga respondenter enkäten har nått. På detta vis kan fler personers synvinklar falla bort ifall någon väljer att inte svara, vilket i sig leder till att arbetet inte får en lika bredd synvinkel som den skulle ha kunna fått.

Under enkätens svarstid skickade vi en påminnelse om den som resulterade i fem svar till, så det lönade sig verkligen. Fastän svarstiden var kort, så fick vi ändå tillräckligt med svar eftersom svarstiden inte begränsades till skoltid eller arbetstid. Något som antagligen också hjälpte detta var att enkäten delades genom Whatsapp som är väldigt tillgänglig för respondenterna, och Microsoft Forms inte krävde någon typ av inloggning för att kunna svara på enkäten.

På grund av väldig snäv tidtabell, hade vi inte möjlighet att testa hur enkätfrågorna tolkas av målgruppen. Detta ledde till att den sista frågan, ”Hur anser du att det multiprofessionella teamarbetet kan stärkas inom småbarnspedagogiken, i och med den nya personalstrukturen?”, tolkades olika av respondenterna. Vi konstaterade i efterhand att frågan är formulerad oklart. En mera ändamålsenlig formulering av frågan vore ”Hur anser du att det multiprofessionella teamarbetet inom småbarnspedagogiken kan stärkas, med tanke på att det kommer att ske en förändring i personalstrukturen”. Indelningen av svaren i kapitlet 7.3 Multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogiken, baserar sig på *vår* tolkning av hur respondenterna tolkat frågan.

Intervjumetoden skulle antagligen ha kunnat ge längre och mer djupgående svar som i sig skulle ha kunnat ge mer värde i arbetet. Vi anser att enkätmetoden ändå sist och slutligen var ändamålsenlig och tillräcklig, eftersom vi fick tag på värdefulla upplevelser och tankar som kan kopplas till vårt syfte. Enkäten tjänade sitt syfte bra eftersom med vår tidsbrist skulle vi inte ha haft tid för intervjuer.

Svaren i Word-dokumentet och Microsoft Forms kommer att raderas när arbetet är godkänt.

8.2 Resultatdiskussion

Likasom i kapitlet för resultat och analys, diskuteras resultaten utgående från forskningsfrågorna.

Första forskningsfrågan, *”Hur ser socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogiken ut?”*, har vi fått svar på genom enkätstudien. Enligt svaren vi fått av respondenterna, varierar intresset för småbarnspedagogik, men majoriteten av respondenterna är ändå intresserade av behörigheten som socionom inom småbarnspedagogik. En stor del av respondenterna svarade att den nya lagen om småbarnspedagogik inte påverkat deras intresse för småbarnspedagogik som arbetsfält, men vi vet inte hur deras intresse för småbarnspedagogiken såg ut före lagförändringen. Frågan om ifall lagen påverkat respondenternas intresse för småbarnspedagogik som arbetsfält skulle ha kunnat delas upp i två frågor, så att både respondenternas intresse för att arbeta inom småbarnspedagogik, och ifall lagen om småbarnspedagogik påverkat respondenternas intresse, kunde ha redovisats för.

Målgruppen för enkäten begränsades genom att be att de som svarar har en grundläggande förståelse, eller erfarenhet av småbarnspedagogik. Denna begränsning kan möjligtvis speglas i svaren om intresse för småbarnspedagogiken.

Vår andra forskningsfråga, *”Vad är socionomens styrkor och kompetenser i arbetet inom småbarnspedagogiken?”* besvaras genom både litteraturen och enkätsvaren. De socionomens styrkor och kompetenser som kommer fram i enkätstudien är socialpedagogiska arbetsätt samt delaktighet och bemötande, samhällliga perspektiv och servicekunnande, praktisk kunskap om arbetsmetoder, nätverksarbete, samarbete med familjen och kunskap om barns olika utmaningar, och personliga egenskaper. Litteraturen som används i bakgrunden och de teoretiska perspektiven stöder respondenternas svar. Respondenterna svarade med ungefär två kompetenser per svar, och eftersom det är frågan om studerande och deras utbildning är på hälft så kan detta ha påverkat deras svar.

Den tredje forskningsfrågan *”Vad är viktigt för ett fungerande multiprofessionellt teamarbete inom småbarnspedagogiken?”*, har vi också fått svar på med hjälp av enkätstudien, samt litteraturen som använts under rubrikerna 4.1 *Multiprofessionellt*

teamarbete inom småbarnspedagogiken, och 4.3 *Tidigare forskning*. Faktorer som respondenterna nämnde för ett fungerande multiprofessionellt teamarbete är till exempel tillräckligt med personal, jämlik arbetsställning och arbetsuppgifter, att personalen har kunskap mångsidiga perspektiv på barnet och på arbetet inom småbarnspedagogik över lag, samt att alla känner till sin egen roll. Eftersom frågan var klumpigt formulerad, och tolkades olika av respondenterna, svarade inte alla respondenternas svar på forskningsfrågan.

Svaren på enkätfrågorna var helhetsmässigt sett relativt kortfattade. Detta ledde både till att det var lättare att ta fasta på nyckelinformationen från svaren, i redovisningen av resultaten, men också att det fanns mindre material att redovisa för.

Eftersom respondenterna hade under en vecka på sig att svara på enkäten, var det förväntat att vi inte skulle få så många svar som vi hoppats på. Trots att resultaten inte kan generaliseras, är det ändå intressant att läsa upplevelser och tankar av socionomstuderanden som är bland de första som har möjlighet att få behörighet som socionom inom småbarnspedagogik, i stället för lärarbehörighet. Resultaten kan vara värdefulla för fortsatt diskussion om socionomens roll inom småbarnspedagogiken.

8.3 Allmän diskussion

När vi valde detta ämne i början av lärdomsprovsprocessen blev vi väldigt motiverade på grund av hur aktuell ämnet är. Vi har fördjupat oss i lagstiftning, bakgrundsinformation, diskussion i media, samt teorier och mångsidig litteratur, som stöd för arbetet. Vi har strävat till att stärka arbetets röda tråd genom att koppla in forskningsfrågorna, som är parallella med arbetets syfte, i resultatredovisningen och diskussionen. Vi har fått ut massor av denna lärorika process, som exempel vikten av att reflektera över sina styrkor och kompetenser både som socionom, och som yrkesmänniska.

Eftersom *Lagen om småbarnspedagogik* (540/2018) säger att ändringen i personalstrukturen inom småbarnspedagogik träder i kraft år 2030, antar vi att lagförändringens inverkan på socionomens roll inom småbarnspedagogik kommer att vara ett relevant ämne också i framtiden. Vi ser flera möjligheter till fortsatt forskning

utgående från de teman som behandlats i detta arbete. Förslagsvis kunde en liknande studie utföras med intervju som metod. Studien kunde även riktas till socionomer som arbetar inom småbarnspedagogiken, med syfte att få kvalitativ information om hur de upplever att lagen påverkat deras arbete.

Längre fram i framtiden kunde man studera hur lagförändringen påverkat personalbristen och personalstrukturen inom småbarnspedagogiken, eftersom målet med förändringarna i lagen om småbarnspedagogik angående personalstrukturen är att öka mängden behörig personal (Undervisnings- och kulturministeriet 2018a). Vi föreslår även att utföra en kvantitativ studie, med syfte att redogöra mängden behöriga socionomer inom småbarnspedagogik på daghem. Enligt *Lagen om småbarnspedagogik* (540/2018) ska teamen inom småbarnspedagogik från och med år 2030 bestå av en tredjedel barnskötare och minst en tredjedel lärare, men det specificeras inte en minimigräns för mängden socionomer.

Denna studie kan också gynna socionomstuderanden eftersom enkäten får dem att fundera på deras framtid och deras yrkesidentitet för deras framtida yrke. Speciellt enkätfrågan om socionomens styrkor och kompetenser hjälper till att värdera och reflektera över sina egna kompetenser för att vidare kunna se sig själv som en professionell inom det sociala området (Raatikainen et al. (2020 s.41–43). När arbetet laddats upp på Theseus kommer vi att skicka det färdiga arbetet till årskursen som fick möjlighet att svara på enkäten för att de ska få vara delaktiga i arbetets process genom återföring av resultaten. Kjellström (2018 s.75) menar att detta är en viktig del av processen och kan exempelvis göras genom att skicka en kort sammanfattning eller möjligtvis hela arbetet till respondenterna.

Vi är medvetna om att tidsbristen har påverkat enkätstudiens kvalitet negativt. Om vi haft mera tid kunde vi exempelvis lagt till flera öppna frågor, testa frågorna på förhand, och skicka ut enkäten till flera socionomstuderanden för att få ett bredare urval av svar. Dock är vi slutligen nöjda med de svar vi fått, och anser att resultaten ger en riktig bild på lagförändringens påverkan på socionomens intresse för småbarnspedagogik.

Avslutningsvis kan det konstateras att lagförändringen har påverkat, och kommer att fortsätta påverka socionomernas ställning inom småbarnspedagogiken. Vi väntar ännu på en riksomfattande och enhetlig arbetsbeskrivning för socionom inom småbarnspedagogik. Tills arbetsgivare inom småbarnspedagogik börjar aktivt anställa socionomer inom småbarnspedagogik, är det svårt att säga vad konsekvenserna för lagförändringen är.

KÄLLOR

- Ali, L. & Skärsäter, I., 2017, Att använda internet vid datainsamling, I: Henricson, M., *Vetenskaplig teori och metodik; från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund, s. 222.
- Arcada, 2022. Tillgänglig: <https://www.arcada.fi/sv/studera-pa-arcada/bachelorutbildningar/socionom#vad-kan-du-jobba-som> Hämtad: 23.5.2022.
- Billhult, A., 2017, Enkäter, I: Henricson, M., *Vetenskaplig teori och metodik; från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund, s. 121.
- Brantberg, B. & Lohi, N., 2019, *Mångprofessionlighet är en styrka*. Tillgänglig: <https://www.hbl.fi/artikel/mangprofessionlighet-ar-en-styrka/> Hämtad: 18.5.2022.
- Burford, B., Hesketh, A., Wakeling, J., Bagnall, G., Colthart, I., Illing, J., Kergon, C., Morrow, G., Spencer, J och van Zwanenberg, T., 2009, Asking the right questions and getting meaningful responses: 12 tips on developing and administering a questionnaire survey for healthcare professionals, *Medical Teacher*, Vol.2, Nr. 3.
- Cederlund, C. & Berglund, S-A., 2017, *Socialpedagogik – pedagogik i socialt arbete*. Andra upplagan. Liber AB, Stockholm.
- Eteläpelto, A. & Vähäsantanen, K., 2010, Ammatillinen identiteetti persoonallisena ja sosiaalisena konstruktiona, I: Asunmaa, T. & Räihä, P., *Samalta viivalta 4*, PS-kustannus, Jyväskylä, s. 45–67. Tillgänglig: https://blogs.helsinki.fi/tum402-teologinen-tyoelamajakso/files/2018/12/Etelapelto_ammattillinen_identiteetti_sivu45.pdf Hämtad: 16.5.2022.
- Forskningsetiska delegationen, 2019, *Etiska principer för humanforskning och etikprövning inom humanvetenskaperna i Finland*. Tillgänglig: https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakkoarvioinnin_ohje_2019.pdf Hämtad: 13.12.2021.
- Forskningsetiska delegationen, 2012, *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland*. Tillgänglig: https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf Hämtad: 13.12.2021.
- Helminen, J. 2019, *Varhaiskasvatuksen sosionomeja tarvitaan*. Tillgänglig: <https://dialogi.diak.fi/2019/06/10/varhaiskasvatuksen-sosionomeja-tarvitaan/> Hämtad: 18.5.2022.

- Henricson, M. & Billhult, A., 2017, Kvalitativ metod, I: Henricson, M., *Vetenskaplig teori och metodik; från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund, s. 111.
- Jacobsen, D. I., Järvå, H. & Wallin, B., 2012, *Förståelse, beskrivning och förklaring: Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Lund, Studentlitteratur, s. 146–152.
- Järvinen, K., Mikkola, P. & Nivalainen, V., 2015, *Oletko sä meidän kaa?: näkökulmia osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen varhaiskasvatuksessa*, Pedatieto Oy, Helsingfors.
- Karila, K., Kosonen, T. & Järvenkallas, S., 2017, Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030, *Undervisnings- och kulturministeriet*, 2017:30, tillgänglig: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80221> Hämtad: 3.1.2022.
- Kjellström, S., 2017, Forskningsetik, I: Henricson, M., *Vetenskaplig teori och metodik; från idé till examination inom omvårdnad*, Studentlitteratur, Lund, s. 75.
- Kouki, M., 2021, Varhaiskasvatuksen sosionomeja tarvitaan päiväkodeissa, *Talk-verkkolehti, HYVE / Health and Well-being*, 23.8.2021. tillgänglig: <https://talk.turkuamk.fi/hyve/varhaiskasvatuksen-sosionomeja-tarvitaan-paivakodeissa/> Hämtad: 25.10.2021.
- Lag om småbarnspedagogik 2018/540.
- Lohi, N., Brantberg, B., Kiukas, C., 2019, *Det krisar – så varför duger inte socionomerna?* Tillgänglig: <https://www.hbl.fi/artikel/det-krisar-sa-varfor-duger-inte-socionomerna/> Hämtad: 18.5.2022.
- Madsen, B., 2001, *Socialpedagogik*, Studentlitteratur, Lund.
- Nivala, E. & Ryyänen S., 2019, *Sosiaalipedagogiikka – kohti inhimillisempää yhteiskuntaa*. Gaudeamus Oy, Tallinna. s. 237–239.
- Nyström, A-S., 2012, Mellan empati och kritisk granskning; forskningsdeltagande som risk, I: Kalman, H. & Lövgren, V. (red), *Etiska dilemman; forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*, Gleerups Utbildning AB, Malmö, s. 74.
- Raatikainen, E., Rahikka, A., Saarnio, T., Vepsä, P., 2020, *Ammattina Sosionomi*, Sanoma Pro Oy, Helsinki.
- Rintakorpi, K., & Holmikari, J., 2021, Sosiaalipedagogisen osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen varhaiskasvatuksessa. *Sosiaalipedagoginen Aikakauskirja*, 22, s. 241–251. Tillgänglig: <https://journal.fi/sosiaalipedagogiikka/article/view/109067> Hämtad: 3.1.2022.
- Sarvimäki, P., & Siltaniemi, A. (red.), 2008, *Rekommendationen för uppgiftsstrukturer för den yrkesutbildade personalen inom socialvården*. Tillgänglig: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/71933/Publicationer_2

[008_11_uppgiftsstrukturer_verkko.pdf?sequence=1&isAllowed=y](#) Hämtad: 5.1.2022.

Schelwander, U., 2016, *Ledaren individen gruppen*. Roos & Tegnér, Malmö

Sosionomi tuottaa hyvinvointia läpi elämänkaaren, 2017, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto, 21.5.2018. Tillgänglig: http://www.arena.fi/wp-content/uploads/Raportit/2018/arena_sosionomiselvitys_pitka_raportti_fin.pdf?t=1526901428 Hämtad: 3.1.2022.

Tamm, J.W., & Luyet, R.J., 2021, *Förtroendefullt samarbete- att bygga långsiktiga relationer*, 2 uppl., Studentlitteratur AB, Lund.

Tirronen, J. & Grönholm, N., 2019, *Visst behövs även socionomer*. Tillgänglig: <https://www.hbl.fi/artikel/visst-behovs-aven-socionomer/> Hämtad: 18.5.2022.

Ukkonen-Mikkola, T., Yliniemi, R. & Wallin, O., 2020, Varhaiskasvatuksen työ muuttuu: muuttuuko asiantuntijuus?, *Työelämän tutkimus*, Vol.18, Nr.4, s. 323-339.
Tillgänglig: <https://doi.org/10.37455/tt.89217> Hämtad: 25.10.2021.

Undervisnings- och kulturministeriet, 2018a, *Den nya lagen om småbarnspedagogik*. Tillgänglig: <https://minedu.fi/sv/reform-av-lagen-om-smabarnsprdagogik> Hämtad: 27.9.2021.

Undervisnings- och kulturministeriet, 2018b, *Vanliga frågor om småbarnspedagogiken*. Tillgänglig: <https://minedu.fi/sv/vanliga-fragor-om-smabarnsprdagogiken> Hämtad: 27.9.2021.

Utbildningsstyrelsen, *Grunderna för planen för småbarnspedagogik*, 2022, Tillgänglig: https://www.opf.fi/sites/default/files/documents/Grunderna_for_planen_for_sma_barnspedagogik_2022_0.pdf Hämtad: 21.5.2022.

BILAGOR

Bilaga 1: Informationsbrev

Hej,

vi heter Karolina Haanpää och Kia Kunttu och vi är på slutrakan av våra socionomstudier på Yrkeshögskolan Arcada. Vi skriver ett lärdomsprov med titeln "Socionomstuderandes syn på socionomens roll inom småbarnspedagogiken". Syftet med vårt arbete är att redogöra socionomstuderandes intresse för småbarnspedagogiken i och med den nya lagen för småbarnspedagogik, samt vad socionomstuderanden anser sina styrkor och kompetenser vara i arbetet inom småbarnspedagogiken. Eftersom socionom inom småbarnspedagogik är en ny arbetsbeteckning, vill vi också få fram tankar om det multiprofessionella samarbetet inom småbarnspedagogiken. Som handledare för lärdomsprovet fungerar Carina Kiukas. (carina.kiukas@arcada.fi)

Att delta i denna undersökning är helt frivilligt och anonymt. Vi önskar förstås att ni skulle delta, eftersom vi med hjälp av den kan få fram äkta tankar och upplevelser om hur den nya lagförändringen påverkar socionomernas och småbarnspedagogikens framtid.

Vi önskar att ni svarar på undersökningen senast måndagen 23.5.2022.

Med vänliga hälsningar,

Studerande

Studerande

Karolina Haanpää

Kia Kunttu

karolina.haanpaa@arcada.fi kia.kunttu@arcada.fi

Bilaga 2: Enkätfrågor

1. Strävar du till att bli behörig socionom inom småbarnspedagogik?
2. Har den nya lagen om småbarnspedagogik påverkat ditt intresse för småbarnspedagogiken som arbetsfält? I så fall hur?
3. Vilka styrkor och kompetenser tycker du att du kommer att ha som socionom, och hur kan de gynna den småbarnspedagogiska verksamheten?
4. Hur anser du att det multiprofessionella teamarbetet kan stärkas inom småbarnspedagogiken, i och med den nya personalstrukturen?